

ਸ੍ਰੀ ਦਸਵੇਂ ਕਾਲਿਕ ਸੂਤਰ ਪਹਿਲੀ ਚੁਲਿਕਾ ਰਤਿਵਾਕਯ

ਗੁਰੂ ਚੈਲੇ ਆਖਦਾ ਹੈ, ਹੇ ਚੇਲੈ ! ਦੀਖੀਅਤ ਸਾਧੂ ਸ਼ਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ ਉਤਪਨ ਹੋਣ ਤੇ ਸੰਜਮ ਪਾਲਨ ਵਿੱਚ ਉਦਵੇਗ, ਅਰਤਿ ਦੇ ਕਾਰਣ ਉਦਵਿਗਨਤਾ ਵਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਸੰਜਮ ਨੂੰ ਡੱਡਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸੰਜਮ ਨਹੀਂ ਡੱਡਦਾ । ਉਸ ਦੀਖਿਅਤ ਮੁਨੀ ਨੂੰ ੧੯ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨਕੇ ਸਮਸ਼ਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।

ਇਹ ੧੯ ਸਥਾਨ ਗਲਤ ਰਾਹ ਤੇ ਠੀਕ ਰਾਹ ਤੇ ਲੈ ਜਾਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਘੋੜਾ ਦੇ ਲਈ ਲਗਾਮ, ਹਾਥੀ ਲਈ ਅੰਕੁਸ਼ ਤੇ ਨੋਕਾ ਲਈ ਪਤਾਕਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ।

ਇਹ ੧੯ ਸਥਾਨ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

- (੧) ਵੇਖੋ ! ਇਸ ਕਲਿਜੁਗ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਣ ਲੋਕ ਦੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਗੁਜਾਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕਸ਼ਟ ਦਾਇਕ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਆਸਰਮ ਤੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ ?
- (੨) ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਆਸਰਮ ਦੇ ਕਾਮ ਭੋਗ ਅਸਾਰ, ਬੋੜੇ ਸਮੇਂ ਦੇ, ਸ਼ਹਿਦ ਲਿਬੜੀ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਿ ਲੈਣਾ ਹੈ ?
- (੩) ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਆਸਰਮ ਵਿੱਚ ਮਾਨ, ਮਾਇਆ, (ਧੋਖਾ) ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਕਾਰਣ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪਾਤਰ ਨਹੀਂ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪਾਤਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਮੈਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿੱਥੋਂ ਸੁੱਖ ਮਿਲੇਗਾ ?
- (੪) ਸਾਧੂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸ਼ਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ ਦੁਖ ਪਕੇ ਨਹੀਂ, ਫੇਰ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਆਸਰਮ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਦਾ ਕਿ ਫਾਇਦਾ ?
- (੫) ਰਾਜਾ ਮਹਾਰਾਜੇ ਰਾਹੀਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਮੁਨੀ ਜੀਵਨ ਡੱਡ ਕੇ, ਹੇਠਲੇ ਵਰਗ (ਗ੍ਰਹਿਸਥੀ) ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ।

- (੬) ਤਿਆਗੇ ਹੋਏ ਭੋਗਾਂ ਨੂੰ ਗੁਹਿਣ ਕਰਣ ਤੇ ਉਲਟੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਖਾਣ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਤੇ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।
- (੭) ਸੰਜਮੀ ਜੀਵਨ ਛਡਨ ਕਾਰਣ ਨਰਕ ਆਦਿ ਬੁਰੀ ਗਤਿ ਵਿਚ ਸਥਾਨ ਮਿਲੇਗਾ, ਕਰਮ ਬੰਧਨ ਹੋਵੇਗਾ।
- (੮) ਪੁਤਰ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਮੌਹ ਬੰਧਨ ਵਿਚ ਫਸੇ ਗੁਹਿਸਥੀ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੀ ਧਰਮ ਦੁਰਲਭ ਹੈ।
- (੯) ਗੁਹਿਸਥੀ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਰੂਪ ਧਰਮ ਭਰਾ ਨਾ ਹੋਣ ਤੇ ਵਿਸ਼ੁਚੀਕਾ ਆਦਿ ਰਗ, ਦਰਵ ਭਾਵ ਪ੍ਰਾਣ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
- (੧੦) ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਉਤਪਤਿ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ, ਗੁਹਿਸਥੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?
- (੧੧) ਘਰ ਰਹਿਨਾ ਕਲੇਸ਼ ਵਾਲਾ ਹੈ ਦੀਖਿਆ ਕਲੇਸ਼ ਰਹਿਤ ਹੈ।
- (੧੨) ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਅਸੁਭ ਕਰਮ ਦਾ ਬੰਧਨ ਦਾ ਕਾਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਵਰਤ ਪਰਿਆਏ ਕਰਮ ਖਾਤਮ ਦਾ ਕਾਰਣ ਹੈ।
- (੧੩) ਘਰ ਪੰਜ ਆਸ਼ਰਵ ਦੇ ਸੇਵਨ ਤੇ ਪਾਪਾ ਦੀ ਕਾਰਣ ਹੈ ਮੁਨੀ ਜੀਵਨ ਆਸ਼ਰਵ ਰਹਿਤ ਹੈ।
- (੧੪) ਗੁਹਿਸਥ ਦੇ ਨਾਮ ਭੋਗ ਸਧਾਰਣ ਹਨ ਨੀਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਵੀ ਇਹ ਕਾਮ ਭੋਗ ਸੁਲਭ ਹਨ ਅਜਿਹੇ ਭੋਗ ਲਈ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਤਿਆਗ ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਕਰਾਂ।
- (੧੫) ਪਾਪਪੁੰਨ ਦਾ ਫਲ ਹਰ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਅਨੇਕ ਆਤਮਾਵਾਂ ਲਈ ਇਕੱਲਾ ਪਾਪ ਕਰਕੇ ਕਰਮ ਫਲ ਕਿਓਂ ਭੋਗਾ।

(੧੬) ਵੇਖੋ ! ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਉਮਰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਘਾਹ ਦੇ ਮੁਹਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਤੇ
ਪਏ ਐਸ ਦੇ ਕਣ ਦੀ ਤ੍ਰਾਂ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਬਾਕੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਧਰਮ
ਆਰਾਧਨਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕਰਾਂ ।

(੧੭) ਵੇਖੋ ! ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਕਲੇਸ ਦਾ ਕਾਰਣ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਨ ਕਰਮ ਨੂੰ ਬੰਧਨ
ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਸੇ ਲਈ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਚਰਿੱਤਰ (ਮੁਨੀ ਧਰਮ) ਤਿਆਗਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੋਈ
ਹੈ ।

(੧੮) ਵੇਖੋ ! ਦੁਸ਼ਟ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਟ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਕਾਰਣ ਪਹਿਲੇ ਅਸੁਭ ਕਰਮ
ਜੋ ਬਨੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੋਗੇ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ।

ਇਸ ਲਈ ਤਪਸਿਆ ਆਦਿ ਕ੍ਰਿਆ ਕਲਿਆਣ ਰੂਪ ਹੈ । ਇਹ ੧੮ ਸਥਾਨ
ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਲੋਕ ਅੱਗੇ ਕਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

ਗਾਥਾ :

ਅਚਾਰਿਆ (ਦੁਸ਼ਟ) ਲੋਕਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੁਨੀ ਭੋਗ
ਕਾਰਨ ਸਾਧੂ ਧਰਮ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਦ ਉਹ ਵਿਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਉਲਝਿਆ
ਅਗਿਆਨੀ (ਬਾਲਕ) ਭਵਿੱਖ ਕਾਲ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ (ਨਾ ਵੇਖਦਾ ਨਾ
ਜਾਂਦਾ) ॥੧॥

ਜਿਵੇਂ ਦੀਖਿਆ ਡਰ ਕੇ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਬਨੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ
ਭਰਿਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਦੇਵ ਲੋਕ ਦੀ ਰਿਧੀ ਖੇ
ਜਾਣ ਤੇ ਇੰਦਰ, ਧਰਤੀ ਤੇ ਖੜਕ ਦੁਖ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ॥੨॥

ਸ੍ਰਮਣ ਪਰਿਆਏ (ਅਵਸਥਾ) ਵਿੱਚ ਰਾਜਾ ਆਦਿ ਤੋਂ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਵਾਉਣ
ਯੋਗ ਹੋ ਕੇ ਸਾਧੂ ਜੀਵਨ ਤਿਆਗ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਨਮਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
ਦੁਖ ਪਾਊਂਦਾ ਹੈ । ॥੩॥

ਸ੍ਰਮਣ (ਮੁਨੀ) ਪਰਿਆਏ (ਅਵਸਥਾ) ਵਿੱਚ ਪੂਜਨੀਕ ਬਨਕੇ, ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਅਪੂਜਨੀਕ ਬਨ ਕੇ ਦੁੱਖ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਹੋਣ ਤੇ ਰਾਜਾ ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ ਕਰਦਾ ਹੈ। ॥੪॥

ਸ੍ਰਮਣ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਇੱਜਤ ਪਾ ਕੇ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਕਰਮ (ਅਵਸਥਾ) ਵਿਚ ਇੱਜਤ ਰਹਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਫੇਰ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੁੱਖ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਨਗਰ ਸੇਠ ਦਾ ਪਦਵੀ ਖੋ ਜਾਣ ਤੇ ਨਗਰ ਸੇਠ ਹੈ। ॥੫॥

ਲੋਹੇ ਦੇ ਕੰਡ ਤੇ ਰੱਖੇ ਹੋ ਮਾਸ ਨੂੰ ਖਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਿਆ ਮੱਛ ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਖਿਆ ਆਭਿਆਸੀ ਮੁਨੀ ਨੌਜਵਾਨ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਬੁਢਾਪਾ ਅਵਸਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਮ ਦੇ ਫਲ ਕਾਰਣ ਦੁੱਖ ਪਾ ਕੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ॥੬॥

ਜਿਵੇਂ ਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਬੰਨਿਆ ਹਾਥੀ ਪਛਤਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਖਿਆ ਛੱਡ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਣ ਵਾਲਾ ਦੁੱਖ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ॥੭॥

ਜਿਵੇਂ ਚਿੱਕੜ ਵਿੱਚ ਫਸਿਆ ਹਾਥੀ ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਾਧੂ ਜੀਵਨ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁੱਤਰ, ਇਸਤਰੀ ਆਦਿ ਦੇ ਚਕੱਰ ਵਿਚ ਫਸਿਆ, ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਫਲ ਕਾਰਣ ਦੁੱਖ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ॥੮॥

ਕੋਈ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਆਤਮਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ ਕਰਦਾ ਹੈ “ਜੋ ਮੈਂ ਜਿਨੇਦਰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਰਾਜੇ ਆਖੇ ਸ੍ਰਮਣ ਪਰਿਆਂਏ ਵਿੱਚ ਸਥਿਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਭਵਿਤ ਆਤਮਾ ਬਹੁਤ ਵਹੁਸਰੁਤ ਹੋ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਆਚਾਰਿਆ ਪਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ। ॥੯॥

ਦੀਖਿਆ ਆਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਜਿਨਾਂ ਮਹਾਤਮਾ ਨੂੰ ਇਹ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਲੋਕ
ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੀ ਦੀਖਿਆ ਪ੍ਰਤਿ ਨਫਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਵਿਸੇ ਇਛੁੱਕ,
ਜੈਨ ਭੇਖ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੀਵੇਂ ਜੀਵੇਂ ਨੂੰ ਮਹਾ ਨਰਕ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ॥੧੦॥

ਚਰਿੱਤਰ ਧਰਮ ਤੋਂ ਭਿੱਸ਼ਟ ਤਪ ਰੂਪੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਮੁਨੀ ਧਰਮ ਦੇ
ਆਯੋਗ ਆਚਰਣ ਕਾਰਣ ਯੱਗ ਅਗਨੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸਤੇਜ ਹੋ ਕੇ ਰਾਖ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਨੀਚ ਲੋਕ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਾੜ ਉਖੜ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਘੋਰ ਜਹਿਰ ਵਾਲੇ ਸੱਪ ਦੀ ਲੋਕ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਖਿਆ ਤੇ
ਭਰਿਸ਼ਟ ਦੀ ਲੋਕ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ॥੧੨॥

ਧਰਮ ਤੇ ਭਰਿਸ਼ਟ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਲੋਕ ਅਧਰਮੀ ਆਖ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉਚੇ
ਤੇ ਛੋਟੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ, ਅਪਕੀਰਤੀ, ਤੇ ਬਦਨਾਮੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ
ਹੈ। ਇਸਤਰੀ ਪਰਿਵਾਰ ਆਦਿ ਦੇ ਲਈ ਛੇ ਕਾਇਆ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਹਿੰਸਕ ਬਨ
ਕੇ ਅਧਰਮ ਸੇਵੀ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਖੰਡਨ ਕਾਰਣ ਬੁਰੇ ਅਸੁਭ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਬੰਧਨ
ਕਰ ਨਰਕ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ॥੧੩॥

ਚਰਿੱਤਰ ਤੋਂ ਭਰਿਸ਼ਟ, ਮਨ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਤੇ ਭੋਤਿਕ ਭੋਗ ਕੇ,
ਆਗਿਆਨੀ ਵਾਲੀਆਂ, ਅਸੰਜਮੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਾਰਣ ਉਮਰ ਭੋਗ ਕੇ ਸੁਭਾਵ ਤੋਂ ਵੀ
ਅਸੁੰਦਰ ਦੁਖ ਦਾਹੀ ਭੇੜੀ ਗਤਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਜਨਮ ਮਰਨ
ਕਾਰਣ ਵੀ ਬੋਧੀ (ਸੱਚਾ ਗਿਆਨ) ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਦੁਲਰਭ ਹੈ
ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਵਚਨ ਦੀ ਵਿਰਾਧਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਣ ਦੁਰਲਭ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ
ਹੁੰਦਾ। ॥੧੪॥

ਹੇ ਜੀਵ ! ਨਰਕ ਗਤਿ ਵਿੱਚ ਨਾਰਕੀ ਜੀਵ ਦੀ ਦੁਖਾਂ ਬਹੁਤ ਅਤੇ ਏਕਾਂਤ
ਕਲੇਸ਼ ਕਾਰਣ ਪਲੋਯਪਮ ਅਤੇ ਓਸਾਗਰਪਮ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ
ਸੰਜਮ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਦੁਖ ਮੈਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ? ਕਦੇ ਸ਼ਰੀਰਕ ਦੁਖ ਉਤਪੰਨ

ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਤਕਾ ਰਹੇਗਾ? ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਦੀਖਿਆਂ
ਛੱਡਨ ਦੀ ਖਿਆਲ ਮਨ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦੇਵੇ। ॥੧੫॥

ਚਰਿੱਤਰ ਅਵਸਥਾ (ਮੁਨੀ ਭੇਖ) ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਸ਼ਰੀਰਕ ਦੁਖ ਪਕਾ
ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਭੋਗ ਪਿਆਸ ਪੱਕੀ ਨਹੀਂ ਕਦੇ ਇਸ ਜਨਮ ਵਿੱਚ
ਭੋਗਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸ਼ਾਸਵਤ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਵੇਗੀ ਇਸ
ਲਈ ਚਰਿੱਤਰ (ਸਾਧੂ ਜੀਵਨ) ਦਾ ਤਿਆਗ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ। ॥੧੬॥

ਜਿਸ ਸਾਧੂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਨਿਸਚੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਹ ਦਾ
ਤਿਆਗ ਕਰ ਦੇਣਾ ਪਰ ਜਿਨੇਦਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਮੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਸ ਆਤਮਾ
ਨੂੰ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦੇ ਲੁਭਾਵਨੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰ ਅੰਸ਼ ਮਾਤਰ ਵੀ ਸੰਜਮ ਤੋਂ ਵਿਚਲਿਤ
ਨਹੀਂ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਤੂਢਾਨ ਮੇਰੂ ਪਰਬਤ ਨਹੀਂ ਕੰਬਾ ਸਕਦਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਰਿੱਤਰ
ਪ੍ਰਤਿ ਸਮਰਪਿਤ ਸਾਨੂੰ ਦੀ ਆਤਮਾ ਚਰਿੱਤਰ ਪ੍ਰਤਿ ਅੰਸ ਮਾਤਰ ਵੀ ਵਿਚਲਿਤ
ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ॥੧੭॥

ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਗਿਆਨ ਦਾ ਲਾਭ ਅਤੇ ਵਿਨੈ ਆਦਿ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ
ਰਾਹੀਂ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਸਾਧੂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਤਿੰਨ ਗੁਪਤੀਆਂ ਤੋਂ
ਗੁਪਤ ਹੋ ਕੇ ਮਨ ਬਚਨ ਕਾਇਆ ਤੋਂ ਗੁਪਤ ਹੋ ਕੇ ਜਿਨਵਾਨੀ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਜਿਹਾ ਮੈਂ ਆਖਦਾ ਹਾਂ।

ਸੰਜਮ ਵਿੱਚ ਮਹਾਨ ਰਹਿਨ ਵਾਲੇ ਸਾਧੂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਤਮ ਸੁੱਖ
ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਜਮ ਤੋਂ ਵਿਰਕਤ ਰਹਿਨ ਵਾਲੇ ਨਰਕ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁੱਖ
ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੱਚ ਨੂੰ ਜਾਨ ਕੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਸਾਧੂ ਸੰਜਮ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ
ਪਾਲਨ ਕਰੋ। ॥੧੮॥